

23. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA ŽI 119,137.124

Jsi spravedlivý, Hospodine, a správné je tvé rozhodnutí; jednej se svým služebníkem podle svého milosrdenství.

Uvedení do bohoslužby A

Ježíšovo evangelium učí, že žádný člověk nemůže žít jen sám pro sebe. Že žádný člověk nesmí žít na osamělém ostrově. Křesťan je ten, kdo umí snést lidi kolem sebe. Tuhle pravdu nám chce připomenout a ujasnit dnešní Boží slovo. Jaký je můj vztah k lidem kolem mne? Jaká je má snášenlivost, jaká je má ochota, jaká je má trpělivost? Připomeňme si svá provinění vůči druhým, a litujme jich upřímně.

Nebo:

Důležitou složkou bohoslužebného shromáždění je sbor neboli schola. Úkol sboru je neobyčejně důležitý. Úkolem sboru je podporovat činnou účast a přispět k většímu sepětí všech, kteří jsou v kostele. Proto by schola měla být v kostele blízko věřícím. Hudba má být taková, aby zbožnost podporovala, Boží lid spojovala a sjednocovala. Je zároveň nutné, aby lidé také zpívali. Zpěv je jedním z nejlepších prostředků, které Boží lid spojují v jednotu, zpěv je prostředkem, kterým se věřící připojují ke konání na oltáři.

Uvedení do bohoslužby B

Někdy se chováme jako hluší, přestože slyšíme dobře. Někdy se chováme jako němí, přestože dobře víme, co bychom měli povědět. Hluchoněmost není jen tělesná choroba. Dnes budeme sledovat Pána Ježíše, jak hluchost a němotu uzdravuje. Poprosme ho hned na začátku dnešní bohoslužby, aby uzdravil i naši hluchotu a němost.

Nebo:

Přicházíme do chrámu na nedělní mši svatou, abychom spolu s Kristem děkovali Pánu Bohu a vzdávali mu chválu za obdivuhodné dílo stvoření, vykoupení a obnovy. Stojíme před ním ve společenství Církve, bratří a sester, jako ti, kterým dal ve křtu nový život a které povolal ke spáse. Jsme zde jako slabí lidé, obtíženi vlastními hříchy a starostmi, vzdálení od jeho lásky. Neseme své kříže a jsme přitom příliš zahleděni do sebe. Bůh přichází k nám ve vzkříšeném Kristu, právě sem, právě k nám, protože chce být s námi, protože s námi chce sdílet náš úděl.

Uvedení do bohoslužby C

Jsme tu zase ve svátečním společenství a chceme sem mezi nás pozvat Pána Ježíše, chceme slyšet jeho slovo. Boží slovo tu uslyšíme, ale dáme na něj? Budeme podle něj hned, jak vyjdeme z kostela, smýšlet a jednat? Poprosme, aby Boží milost podepřela naši lidskou slabost.

Nebo:

Moudrost není chytráctví a mazanost. Moudrost je plná realizace člověka ve všech jeho schopnostech i možnostech. Díky této moudrosti pak můžeme snadno pochopit, že závislost na Bohu není otroctvím, ale dokonalým využitím naší svobody.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Bože, tys nám poslal Vykupitele a přijímáš nás za své syny a dcery; pohlédni na nás s otcovskou láskou a dej, aby všichni, kdo věří v Krista, dosáhli pravé svobody a věčného dědictví. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Být strážným není nic pohodlného, to zná každý, kdo byl na vojně. U Ezechiela teď budeme číst, že my všichni máme být strážci a to strážci svých bližních, pomáhat jim a chránit je před jejich chybami.

Nebo:

Tento malý úryvek zdůrazňuje odpovědnost jednotlivce, zároveň pak mluví o odpovědnosti proroka, který je strážcem zodpovědným za jednání lidu, proto má napomínat hříšníka.

Nebo:

Být odpovědným za druhé není ani vděčné ani příjemné. Požadavek odpovědnosti je možný, ba oprávněný tehdy, jestliže proroka - jako v Ezechielově případě - pověří tímto úkolem Bůh. I zde je v proroku - synu člověka - vidět předobraz Ježíše Krista.

1. ČTENÍ Ez 33,7-9 *Nebudeš-li bezbožnému domlouvat, jeho krev budu vymáhat z tvé ruky.*

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin:

„Nuže, synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš z mých úst slovo, napomeň je mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš! a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachráníš.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 95,1-2.6-7b.7c-9 Odp.: 7c-8a

**Odp.: Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu: -
„Nezatvrzujte svá srdce!“**

Pojďme, jásejme Hospodinu, - oslavujme Skálu své spásy, - předstupme před něho s chvalozpěvy - a písněmi mu zajásejme!

Odp.

Pojďme, padněme, klaňme se, - poklekněme před svým tvůrcem, Hospodinem! - Neboť on je náš Bůh - a my jsme lid, který pase, stádce vedené jeho rukou.

Odp.

Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu: - „Nezatvrzujte svá srdce jako v Meribě, - jako tehdy v Masse na poušti, - kde mě dráždili vaši otcové, - zkoušeli mě, ač viděli mé činy.“

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Pán Ježíš nevyhlásil žádný nový katalog ctností. Jeho morálka má prostý základ: Bůh je láska a my máme být Božím obrazem. Svatý Pavel to dnes pěkně vysvětluje v listu Římanům.

Nebo:

Láska k bližnímu byla už požadavkem Mojžíšova Zákona. Křesťanství tento požadavek rozšiřuje z hranic vyvoleného národa na všechny lidi. Na příkladech z Desatera se pak ukazuje, jak je tento příkaz lásky všeobsáhlý.

Nebo:

Jakkoli je teologie listu Římanům propracovaná a složitá, jakkoli si teologové lámou hlavu nad Pavlovými myšlenkami o spáse, je apoštolovo praktické poučení pro život velmi jednoduché: chce, abychom milovali bližního! A mírou této lásky je potřeba lásky, která je člověku vlastní.

2. ČTENÍ Řím 13,8-10 *Naplněním zákona je láska.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Nebud'te nikomu nic dlužni - jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. Vždyť přikázání ‚nebudeš cizoložit, nebudeš zabíjet, nebudeš krást, nebudeš žádostivý‘, a je-li ještě nějaké jiné přikázání, všechna jsou shrnuta v tomto: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.‘

Láska bližnímu neubližuje. Naplněním zákona je tedy láska.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM 2 Kor 5,19

Aleluja. Bůh pro Kristovy zásluhy smířil svět se sebou – a nás pověřil kázáním o tomto usmíření. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Teď uslyšíme v evangeliu, jaký řád pro vzájemné vztahy platil mezi prvními křesťany. Je to tak mezi námi i dnes? Kéž platí i mezi námi tato pravidla!

Nebo:

Celá 18. kapitola mluví o vztazích ve společenství Církve. V ní je vzájemná spoluzodpovědnost: proto je tu povinnost napomínání hřešícího bratra, které má za cíl získat ztraceného. Moc společenství Církve je dotvrzena ujištěním o vyslyšení modlitby pronesené v jednotě natolik hluboké, že samotný Kristus ji spojuje a dodává prosbám sílu.

Nebo:

Pravidla daná Kristem pro život Církve nejsou jen vnějšími směrnicemi života, ale vedou ke skutečnosti velmi niterné; k tomu, aby Církev byla chrámem Ducha svatého, Ježíšovým příbytkem, Boží stavbou na této zemi. I zde vidíme, že Ježíšovým úmyslem není hříšníka zatratit, ale získat.

EVANGELIUM Mt 18,15-20 *Dá-li si říci, svého bratra jsi získal.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům:

„Když tvůj bratr zhřeší proti tobě, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si od tebe říci, svého bratra jsi získal. Nedá-li si však říci, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby ‚každá výpověď‘ byla potvrzena ústy dvou nebo tří svědků‘. Když je však neposlechne, pověz to Církvi. Jestliže však neposlechne ani Církev, ať je pro tebe jako pohan nebo celník.

Amen, pravím vám: Všecko, co svázete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázete na zemi, bude rozvázáno na nebi.

Opět vám říkám: Jestliže se shodnou na zemi dva z vás na jakékoli věci a budou o ni prosit, dostanou ji od mého nebeského Otce. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JE ZDE MEZI NÁMI KRISTUS ?

Právě jsme slyšeli jakýsi domácí řád mladé křesťanské Církve: jak se máme starat o sebe navzájem, jak vytvářet společenství s naším Pánem. Ale starat se o druhé, vydat se mezi lidi do společenství, tyhle představy nám v dnešní době moc lákavě nezní. Copak denně neslyšíme, že je nejlíp o nikoho se nestarat a zalézt do svého soukromí, jinak že na to leda doplatíš? Jenže ten útek do samoty není pro člověka také žádná výhra. Není dobře člověku samotnému, osamocení je zlé. A právě z té zlé samoty nás Boží slovo chce vyvést a zachránit: dnes se máme učit, jak nebýt sám, jak vytvářet společenství dobré; takové, ve kterém by mohlo být dobře každému. Ještě nám zní v uších poslední slova evangelia, tedy začneme od nich: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ Zdá se, že generace křesťanů před námi se dosud touto myšlenkou příliš zabývat nepotřebovaly. Ve všech koncilních dokumentech minulosti je zmíněna jen jedenkrát: v 5. století na koncilu Chalcedonském. Zato se toto slovo Páně zřejmě stalo znamením času v naší době. Není snad dokumentu druhého vatikánského sněmu, který by tuto myšlenku o potřebě společenství nezdůrazňoval. Tato myšlenka se stala jakoby duší koncilních úvah při vyzvednutí kolegiality v Církvi. Dnešní lidstvo už nežije v kmenech, v rodových společenstvích, ani v národním romantickém vlastenčení. Vymírá i vesnické sousedství. Lidé žijí izolovaně v bytových jednotkách a stále více pociťují, že se tak lidsky žít nedá. Ani lidsky, ani křesťansky, vždyť křesťanství je právě plnost lidství.

A tak je vskutku na čase, aby právě dnešní člověk nově uslyšel, co Pán Ježíš hlásá: Jestliže chceš najít své štěstí, svého Boha, musíš si najít cestičku k bližnímu. Musíš ven ze své ulity. Nejen s omluvou k tomu, komu jsi ublížil, ale i s odpuštěním tomu, kdo ublížil tobě, a s radou a pomocí tomu, kdo ubližuje sám sobě. Není jiné cesty k radosti a k Bohu než ruku v ruce s lidmi, kteří jsou kolem tebe. Pomáhat vytvářet Církev, která žije duchem domácího řádu první křesťanské obce. Pomáhat vytvářet z našeho společenství Církev, která není jen mamutí mezinárodní organizací vznešených funkcionářů se vznešenými tituly, Církev, která není jen úřadem, ale je společenstvím k vzájemné službě v následování Krista. Jistěže teď ze srdce souhlasíš s touto krásnou představou. Kdo by nebyl pro Církev jako společenství dobrých a ušlechtilých křesťanů. I v celých dějinách Církve byli všichni pro, od prostých venkovanů až po papeže. Co jiného než ideál Církve, která by byla svatá, vedl papeže k exkomunikacím a vylučováním hříšníků; horlivé biskupy vedl k upalování bludařů; zbožné věřící vedl k zakládání církví, jak si přáli, ještě zbožnějších, pravověrnějších a lepších: k zakládání sekt, kde výsledkem byly mravy ještě mnohem horší než předtím. Že tohle vylučování špatných a oddělování zdánlivě dobrých nebyla dobrá cesta, to už všichni dnes víme. Nebyla to cesta Ježíšova. Víme, že Kristova Církev je a vždy i bude též Církví hříšníků. Že v ní budou vždy konflikty a různost názorů. Že kdybychom my dnes zde sebe hlouběji pochopili a domysleli dnešní evangelium, přece se mezi námi zase stane, že ublížíme svým bližním a oni ublíží nám někdy vědomě, jindy nevědomky.

Jaká je ta správná cesta ke společenství v Ježíšově jménu, v jeho duchu, to jsme dnes slyšeli v evangeliu. Boží obcí, uprostřed níž je skutečně Kristus, se nestáváme proto, že jsme dokonalí, ale proto, že si navzájem odpouštíme. Tak to Pán Ježíš kázal, tak to zapsal svatý evangelista Matouš v životním řádu prvokřesťanských farností, církví. Jak velkolepý životní program se nám tu rýsuje: máme se učit držet pohromadě. Ne ve jménu nějakého hesla či ideologie, ale ve jménu Ježíšově. Jelikož hřích se s pokojným společenstvím Ježíšovým nesnáší, ale rozbíjí je, trhá je, dává se nám zcela konkrétní návod, jak proti hříchu postupovat. Ne hříšníky ze svého středu vypudit: kdo by pak zůstal? Ale zlou moc hříchu neutralizovat osobní pomocí, radou či odpuštěním. Odpuštění, to je cesta k pokoji v mezilidských vztazích občanských, v Církvi i ve tvé rodině doma. Církví hříšníků jsme a zůstaneme: pšenice a plevel zůstane pohromadě až do žní. A přesto máme umět žít smírně, vytvářet dobré společenství, dobré party a pomáhat si v nich navzájem. Nalistujme si doma ještě jednou dnešní čtení Matoušova evangelia, které je v jeho 18. kapitole. A pokusme se každý zcela konkrétně promyslet: Co já mohu udělat a co opravdu dělám pro dobré společenství doma v rodině, v práci či ve farnosti?

CÍRKEV - SPOLEČENSTVÍ VĚŘÍCÍCH

Proč jste sem přišli? Proč se lidé scházejí na poutě, ke shromáždění? Stále častěji se konají v různých městech světa mezinárodní setkání mladých křesťanů. Mladí se z těch cest vracejí domů upevněni ve víře, plni zážitků ze vzájemných setkání a sdělených zkušeností. Poslechněme si s nimi, jak o své cestě do Církve vypravoval jeden z nich: „Jmenuji se Alex a přicházím z velké dálky. Můj otec má ocelárnu ve Stockholmu. Chtěl, abych u něho pracoval. Prodělával jsem těžkou krizi. Život se mi jevil beze smyslu: proč vyrábět ocel, aby se mohly vyrábět zbraně, aby se mohli lidé zabíjet? Proč dělat vůbec cokoli? Co víš, k čemu se toho může kdesi použít. Odešel jsem z domu a toulal se světem. Byl jsem snad ve všech světadílech. Potkal jsem mnoho lidí, kteří hledali tak jako já. V Indii jsem poznal drogy a ocitl se na pokraji propasti. Zachránila mne jedna dívka, která mne milovala, a se kterou jsem se později oženil. Ale pak jsem zůstal zase sám, protože umřela na rakovinu na jedné americké klinice. Ze zoufalství jsem se vydal opět na cesty. Jediné, co mne drželo, byla vzpomínka na mou ženu, která byla křesťankou. Na smrtelné posteli mi dala svůj dřevěný křížek, který mívala na krku, a řekla mi: „On tě zachrání!“ Abych se udržel na živu, šel jsem dělat k jedné těžební společnosti, která v Alžírě hledá nerosty. Jednoho dne jsem potkal v poušti bratry Karla Fucoula. Bylo to v době, kdy jsem stále častěji v sobě slyšel Susin hlas: "on tě zachrání!" A tak jsem Karlovy bratry poprosil o křest. Oni mne pokřtili a já teď žiji s nimi. Jsem naplněn radostí. Už nejsem sám, našel jsem Církev. Už vím, proč žít. Připadá mi, jako by můj život teprve začínal.“

„Už nejsem sám, našel jsem Církev,“ říká mladý Švéd. „Jsem plný radosti,“ říká dál. „Už vím, proč žít. Je mi, jako by můj život teprve začínal.“ Možná, že posloucháš jeho radostná slova a nechápeš: „To je toho, že je v Církvi. Já v ní jsem od narození v křesťanské rodině, od svatého křtu a nic to se mnou nedělá!“ Jenže je tu přece jen rozdíl. Ty jsi v Církvi dosud asi jen víceméně papírově. Jen proto, že tak rozhodli tvoji rodiče. Ale církevní společenství se pro tebe stane velkou životní silou, až ty sám osobně pochopíš, co je to Církev. Až ty sám pochopíš, že jen ve společenství s jinými lze hlouběji prožít víru a Boží přítomnost. Že jsi nebyl stvořen zadržován do sebe sama. Že brány a okna tvé osoby jsou otevřena: Máš očima vidět také jiné. Máš ušima slyšet jiné. Máš se darovat a máš také dary přijímat. Máš být jednou strunou na nástroji, kterým je Církev. Každá struna je na tom nástroji jiná, ale všechny mají navzájem ladit. Tomu se říká svatodušní pluralismus, protože Duch svatý je ladičem nástroje, který se jmenuje Církev. I z hlediska čistě lidského nežije nikdo sám. Jsme na sobě navzájem závislí mnoha způsoby jako tělo na různých částech. Jsme tělo Církve. Už první generace křesťanů vytváří Církev, společenství z Židů i pohanů. Jejich jednotu tvoří víra v jednoho Boha, v jednoho Pána a Spasitele Ježíše Krista, v jednom svatém Duchu. Pokládají se navzájem za rovnocenné bratry a sestry, u nichž všechny rozdíly původu, národnosti, ras a sociálních vrstev ztratily svůj rozdělovací diskriminační význam. Rozumíte? Prvotní Církev byla akcí Ducha svatého proti všemu chaosu a zmatkům tehdejšího světa. Je znamením a nástrojem míru. V ní se nepřátelé usmiňují, cizinci se stávají přáteli. A takovým viditelným znamením, svátostí je a má být Církev vždycky. I v nás a skrze nás, skrze každého křesťana. Církev je vlastní, ve které se má každý cítit doma.

Další vývoj tohoto prvotního církevního společenství je zachycen v Novém zákoně. Mluví se tam o Církvi ve třech různých významech: Především v tomto smyslu, jak tomu slovu dnes obvykle rozumíme: universální a světová Církev. Ale na mnoha místech Nového zákona se tak označuje i církev v určitém místě, v určité obci či farnosti. To se pak mluví o místní církvi. Ale Nový zákon zdůrazňuje ještě třetí význam: církev v domě, v rodině, nebo v určité skupině. To se pak mluví o domácí církvi. Tento systém domácích církví trval až do konstantinovského obratu. Když přestalo pronásledování a do státní církve proudily masy lidí, vznikly tisícíhlavé farnosti a upevnila se mohutná centrála v ústředí. Dnes zase začínají všude po světě vznikat uvnitř vele farností malé skupinky lidí, kteří vzali vážně Ježíšovy přísliby z dnešního evangelia: „Jestliže se shodnete o nějaké věci a budete za ni prosit společně, dostanete ji. Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ Nebud'te nikomu nic dlužni, jen vzájemnou lásku.

Naučíme-li se tato chápat Církev v původním biblickém starém církevním smyslu, bude to velká šance i pro nás osobně: bude nám snadnější uchovat si víru ve společenství. Bude to velká šance pro dnešní svět, když z místních církví bude zase vyzařovat světlo Božího Ducha, když farní společenství budou

znamení a nástrojem spásy ve svorné lásce a míru. Žádné životní rozhodnutí není pro mladého člověka tak náročné, jako rozhodnutí pro život ve víře v Boha. Jednotlivci tento krok pomáhá udělat skupina věřících, dobrá parta farní mládeže. Kde mládež zůstává mimo Církev, tam to není výsledek nějakého uvažování či rozhodování. Tam se ti mladí s živou Církví totiž ještě nesetkali. Znají to slovo jako celkem lhostejný a bezobrazný pojem jakési celosvětové organizace. Jak jinak zní dopis mladého chlapce svému faráři: „Otče, musím se s vámi podělit o velikou radost. Já jsem se tu seznámil a teď už i spřátelil s pár kvalitními lidmi ze zdejší farní mládeže. Pokouším se teď spolu s nimi žít křesťansky a řešit různé otázky a nejasnosti, kterých je stále ještě habaděj. Už tu nejsem cizí, už tu nejsem sám a to je krásné. A snad se mi splní i to, že v této partě farní mládeže najdu i partnerku pro život. To by pak bylo už úplně super.“ Milí mladí farníci, přeji sobě, přeji naší farní rodině - místní církvi, přeji i vám všem, abyste si dokázali takovouto svatodušní skupinu farní mládeže vytvořit a v ní společenství víry prožívat.

CO SI POČÍT S HRÍŠNÍKEM

Čemu se máme naučit v dnešní lekci Boží školy? Důležitému umění: Co dělat, když lidé kolem nás špatně jednají, když hřeší. Že je to učení potřebné, vidíme z toho, že většina lidí to dělá právě naopak, než káže Pán Ježíš, jak jsme to právě slyšeli. A denně narážíme na trampoty, které z toho plynou: Dozvíš se, že se o tobě někde bavili, že tě pomluvili, že překroutili tvá slova, že tě odsoudili za to nebo ono. A co ty můžeš dělat? Nic. Nebyl jsi při tom, nemůžeš se bránit. Dozvíš se, že na tebe šel někdo žalovat, že tě osočil. Denně s tebou mluví, je milý a sladce přátelský. Tobě neřekne nic, ale hned běží s žalobou a ty máš o nerváky postaráno. Stane se ti, žeš něco opravdu chytil za špatný konec a neuvědomuješ si to. Stačilo by, aby tě někdo upozornil, varoval. Ale lidé kolem mlčí. „Co tě nepálí, nehas,“ říkají si škodolibě a zpovzdálí přihlížejí, jak si to zavařuješ. A co ty se nebráníš, jsi odsouzen dřív, než pochopíš svou chybu.

Tak je to špatně, říká dnes Pán Ježíš v evangeliu. Tak je to proti lásce k bližnímu, říká svatý Pavel ve čtení, a co je proti lásce, je zlo. Jak máš tedy správně jednat, když lidé kolem tebe dělají něco zlého? Je to jednoduché, říká Pán Ježíš. Prvním krokem je: Nemlč ke hříchu bližního, když můžeš pomoci. Ale mluv o něm přímo s tím, koho se to týká, a v soukromí mezi čtyřma očima. Druhý krok: Když si od tebe nedá říci, hledej spojence. Hledej, na koho ten provinilec dá, toho zavolej na pomoc. A třetí krok: Když oba nic nesvedete - obrať se k Církvi. Jděte s tou starostí za knězem. Dá se to uskutečnit v dnešním našem světě, v poměrech, ve kterých žijeme? Dá se to tak dělat v každé době vždy v takové formě, jaká té době odpovídá.

Děje-li se něco zlého, jsi ve svědomí povinen zasáhnout tenkrát, když máš naději, že to pomůže. Když je předem zřejmé, že si chybní říci nedá, že ho naopak podráždíš a bude vše ještě horší, nebo že se ti za dobře míněná slova

bude mstít, pak mlč. Ale mlč! Nemluv o něm ani za jeho zády. V nejistých případech je tu Církev, můžeš se poradit s knězem. To je dnešní lekce křesťanského života: nemluv o chybách druhého v jeho nepřítomnosti. Mluv s ním, nemluv o něm bez něj. Jestliže se rozhodneme, a to bychom měli, že si chceme v tomto týdnu dnešní zásadu nacvičit, natrénovat, jestliže si každý den při ranní modlitbě připomeneme toto nedělní předsevzetí, pak teprve poznáme, kolik pokušení proti této zásadě budeme muset přemáhat a jak nesnadné bude ubránit se pokušení k pomlouvání a kritice za zády. Ono totiž nestačí jen vědět, co je správné, i zloději znají příkázání nepokradeš, ale je třeba i síly k dodržení pravidla. Poprosme teď společně Boha o sílu pro nastávající týden a společně vyznejme, že v jeho mravní řád věříme, a že se chceme učit jej zachovávat.

DOBA SKLÍZENÍ

„Miluj bližního jako sám sebe!“ Tak shrnul Kristus celou svou morálku. V dnešní mluvě by asi řekl: „Človče, nežiješ jen sám pro sebe! Dlužíš sebe sama Bohu i lidem kolem sebe! Jsi buňkou nastávajícího světa dobra, jenž chce růst. Tvůj život má mít smysl. Máš mít plné ruce práce, jsi důležitý, je tě potřeba, aby na světě rostlo a převážilo dobro!“ My bychom to mohli shrnout na zásadu: „Tvé mládí, tvá osobní práce má smysl, když věříš, když miluješ a doufáš.“ Dává však křesťanství nějaký smysl i životu ve stáří? Dnes převládá mínění, že stáří je konec všech životních radostí, že je to jen trapné čekání na smrt, pozvolné hroucení sil tělesných i duševních. Lidé chtějí dlouho žít, ale nechtějí zestárnout. Bojí se stáří, a proto se snaží být za každou cenu výkonní. Předvádí se, jací jsou ještě kabrňáci, a když to konečně jednou už nejde, zhroutlí se do beznaděje či do infarktu. A tu přichází křesťanství se svým radostným poselstvím o smyslu stáří: Není to zhroucení života, ale jeho naplnění. Je to doba sklízení, co jsme po celý život zasévali. Křesťan usiluje nejen o prodloužení života, ale i o jeho zintenzivnění. V čem to spočívá? Že umíme na základě životních zkušeností lépe chápat smysl víry, naděje a lásky, a podle toho žít. Je tu také pošetilé stáří! Známe staré zlostníky, lakomce, sobce a poroučivé, kteří by chtěli stále komandovat, dokonce i dospělé děti, známe staré mrzouty i staré naříkalky. Zde se v mládí nezasévalo a tak není co sklízet..

Ale moudré křesťanské stáří netrpí nezkušeností mladého života. Dovede se s úsměvným porozuměním dívat na nezralé splašence, kteří teprve musí platit modřinami za životní zkušenosti. Dovede na mladé hledět s porozuměním a s odpouštějící trpělivostí. Křesťan si ve stáří nenaříká nad tím, co už dělat nemůže, ale raduje se z toho, co ještě může, a že vůbec ještě to a ono může: „Moudrý člověk si po padesátce váží každého dne života a po šedesátce každé hodiny.“ Moudré stáří mladým kolem sebe své zkušenosti a představy o životě nevnucuje. Ví, že toto nelze předat. Ale žije před nimi v hluboké víře, kterou má čas promýšlet, která se zocelila tím co zažil, uviděl a poznal. Má čas si zajít do kostela i ve všední den. Má čas, to je jeho veliké bohatství.

Slyšel jsi dobře? Moudrý křesťan má ve stáří čas! Říkal jeden důchodce: „Nikdy jsem neměl tolik práce, co teď v důchodě. Kdekdo mi říká, když teď nemáš co dělat, udělej mi to, udělej ono, a já lítám i s manželkou, že večer nohy necítíme.“ Tak je to špatné. Stáří má právo na klid a na odpočinek jak podle světského, tak i podle Božího Zákona. Když ti to jde, jistě rád pomůžeš a budeš z toho mít radost, ale jen když můžeš, když se cítíš dobře. Celý život jsi musel, ať se ti chtělo nebo nechtělo. Teď konečně nemusíš, když se na to necítíš. To je také výsada stáří. Nenech si ji vzít. Jedna babička vařila denně pro mladé, aby posloužila. Sama by se s mužem všelijak obešla, ale kvůli mladým se snažila vyvářet, aby neřekli. A výsledkem pachtění byla nespokojenost: babička vaří starodávně, samá mastnota, kvůli babičce ještě ztloustneme! A tak babička vařit přestala. Když pak někdy dala mladým na talířek závinu, byla hodná babička. Církev v době po koncilní obnově svátostí vrátila původní význam i té svátosti, která se chybným vývojem stala strašidlem a svátostí smrti pod názvem poslední pomazání. Nový obřad tuto svátost nazývá svátost nemocných. Jako je křest svátostí dětství, biřmování svátostí dospělosti, tak i stáří má své posvěcení, svůj význam v díle spásy. Pro křesťana platí, že stáří je stejně intenzivní dobou života jako mládí, jenže jinak. Stojí za to o tom přemýšlet a učit se moudře prožít své stáří. A pro mladého křesťana platí: Cti stáří, protože ani ty nebudeš stále dítětem. A to si také odneseme jako naši životní zásadu.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Sjednoťme se teď v modlitbě, abychom se tu učili jednotě i v našem denním životě, abychom se stali živou Církví. Prosme Boha jedním srdcem a jedněmi ústy:

Prosíme Pána za nová kněžská a řeholní povolání: Dej, aby i z našich rodin vycházeli noví kněží a jejich pomocníci.

At' vidíme bližního i v členech naší rodiny doma.

At' dokážeme neposuzovat jednání svých bližních, dokud neznáme všechny okolnosti.

At' máme odvahu upozornit bližního na chybu, když je naděje, že si dá říci.

Všem klevetníkům dej milost, aby si svou ubohost uvědomili, dokud je čas.

At' si více ceníme lidí, kteří nás upozorňují na naše chyby, než těch, kteří nás vychvalují.

At' naše farní společenství žije ve svornosti a snášenlivosti.

Bože, prosíme tě, dej nám sílu, abychom ve svých dobrých předsevzetích vytrvali a vytvářeli Církev Božích dětí kolem Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Shromáždění v Ježíšově jménu a s vědomím odpovědnosti za Církev a za svět se společně modleme:

Za malé farnosti a společenství, kterým hrozí zánik, a s vírou v Ducha svatého, z jehož moci Církev žije.

Za lidi, kteří nepatří do Církve, za náš národ a s vědomím svého křesťanského poslání volejme.

Za ty, kterým je svěřena moc, a s nadějí, že svět může žít v pokoji a bezpečí volejme.

Za ty, kdo trpí nedostatkem lásky, a za ty, kdo jsou přehlíženi, a s vírou v nový začátek volejme.

Za všechny, které tíží vina, a také za ty, kterým jsme ublížili, a v touze po odpuštění volejme.

Za těžce nemocné, zoufalé a umírající a v naší bezmoci tváří v tvář utrpení a smrti volejme.

Za naše společenství, naše rodiny a za tuto obec (toto město) a s vírou, že Ježíš je mezi námi volejme.

Pane, vyslyš naše prosby a pomoz nám nést břemena druhých, abychom naplnili tvůj zákon lásky. Tobě buď chvála na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

V prvním čtení k nám mluví prorok o Bohu, který přichází člověku na pomoc, aby mu otevřel uši a oči. Text je součástí malé Izaiášovy apokalypsy, ve které je hrůzný úděl pohanských národů v protikladu k jásotu a veselí Božího lidu.

Nebo:

Útěšná slova Izaiášova proroctví, která zobrazují Izraeli dobrou budoucnost, jemuž se v babylónském zajetí vedlo zle, stojí na základní skutečnosti: to dobré se stane tehdy, když sám Bůh přijde se svou záchranou. Tato slova ovšem mají své naplnění až v Kristově příchodu.

1. ČTENÍ *Iz 35, 4-7a* *Tehdy se otevřou oči slepých, odemknou se uši hluchých.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Řekněte malomyslným:

„Vzmužte se, nebojte se!
Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou!
On sám přijde a spasí vás!“
Tehdy se otevrou oči slepých,
odemknou se uši hluchých.
Tu poskočí chromý jak jelen
a zaplesá jazyk němého, neboť na stepi vyprýští vody,
potoky na poušti.
Vyprahlá země se změní v rybník,
a žíznivá půda v prameny vod.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ži 146, 6c-7. 8-9a.9bc-10 Odp.: 2a
Odp.: Duše má, chval Hospodina! Nebo: Aleluja.

Hospodin zachovává věrnost navěky, - zjednává právo utlačeným, - dává chléb lačným. - Hospodin vysvobozuje vězně.

Odp.

Hospodin otvírá oči slepým, - Hospodin napřimuje sklíčené, - Hospodin miluje spravedlivé, - Hospodin chrání přistěhovalce.

Odp.

Hospodin podporuje sirotka a vdovu, - ale mate cestu bezbožníků. - Hospodin bude vládnout na věky, - tvůj Bůh, Sióně, po všechna pokolení.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Nyní budeme pokračovat ve čtení z listu svatého apoštola Jakuba. Dnes nás vyzývá, abychom s laskavým chováním k bližnímu začali hned, zde v kostele. Základním principem novozákonní morálky je následování Krista a Boha. Bůh se sklání k chudým a na základě tohoto principu má křesťanské společenství posuzovat sebe sama.

Nebo:

„Což nevyvolil Bůh chudé, aby byli dědici Království?“ Tak vlastně mluví celý Nový zákon. Kdo je chudý, je otevřený Božímu obdarování. Obdiv k vlivným a bohatým a jejich upřednostňování mohou mít zřejmé pozadí a to křesťanu rozhodně nesluší.

2. ČTENÍ Jak 2,1-5 Což nevyvolil Bůh chudé, aby byli dědici Království?

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Moji bratři, s vírou v našeho božského Pána Ježíše Krista nesmíte spojovat stranictví k lidem. Když k vám do shromáždění vejde muž se zlatými prsteny na ruku, ve skvělém oděvu, a vejde také chudák v obnošených šatech, vy jste samá pozornost k tomu, který je nádherně oblečen, a řeknete mu: „Prosím, posaď se tady na čestné místo.“ Ale tomu chudásovi řeknete: „Ty stůj tamhle“ nebo „Sedni si tady u mých nohou.“ Neděláte tak rozdíly navzájem mezi sebou, nestáváte se soudci podle špatných zásad?

Poslyšte, moji milovaní bratři! Což nevyvolil bůh právě chudé v očích světa, aby byli skrze víru bohatí a dědici Království, které slíbil těm, kdo ho milují?

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 4,23

Aleluja. Ježíš hlásal evangelium o Božím království - a uzdravoval mezi lidem každou nemoc. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Slepí, hluchí a chromí z dnešního evangelia jsou obrazem celkového zbědovaného stavu lidské společnosti. Proto nás Kristus svým příkladem povzbuzuje k účinné pomoci.

Nebo:

Pro pochopení následující perikopy je velmi důležité mít před očima celou souvislost: Ježíšův předcházející rozhovor s učedníky a následující uzdravení slepého. Teprve ve světle těchto dvou úryvků se ukazuje, že Ježíšův učedník je ten, kdo skutečně potřebuje otevření očí a uší.

EVANGELIUM Mk 7,31-37 *Hluchým dává sluch a němým řeč.*

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš odešel z tyrského kraje a šel přes Sidón územím Desetiměstí ke Galilejskému moři.

Přivedli k němu hluchoněmého a prosili ho, aby na něho vložil ruku. Vzal ho stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, dotkl se slinou jeho jazyka, vzhlédl s povzdechem k nebi a řekl: „Effatha!“, to znamená: „Otevři se!“ A otevřel se mu sluch, rozvázal se mu jazyk a mluvil správně.

Ježíš jim pak přikázal, aby o tom nikomu neříkali. Čím více však jim to přikazoval, tím více to rozhlašovali.

Byli celí užaslí a říkali: „Dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč!“

Slyšeli jsme slovo Boží.

PO PRÁZDNINÁCH

Tentokrát se obracím na vás, drazí rodiče. Jsem si dobře vědom, co pro vás znamenají vaše děti. Žádným slovem to nelze vyjádřit, co k nim cítíte a jakých obětí jste pro ně schopni. To ví jedině Bůh a vy. Chcete své děti vidět spokojené a šťastné, proto se všemožně přičiňujete, aby měly všechno, co potřebují a v ničem neměly újmu. Mýlí se však ti rodiče, kteří se domnívají, že spokojenost a štěstí svých dětí zabezpečí jen tím, že jim obstarávají nákladné věci, přepychové oblečení a vhodná jídla. V takovém případě bývají rodiče zcela zaujati sháněním hmotných prostředků a nezbývá jim mnoho času na výchovné vedení dětí. Tak může dojít k tomu, že jsou velmi překvapeni, když se dovědí, s kým se děti stýkají ve volném čase, že se to někdy přibližuje až na hranici kriminality. Výchovný vliv rodičů v ovzduší vzájemné důvěry nelze nahradit tranzistorem ani televizí. Teď po prázdninách začínají opět starosti se školou. Mnoho vám na tom záleží, aby vaši synové a dcery úspěšně pokračovali nejen v učení, ale také se mohli dobře uplatnit v tom směru, pro který mají vlohy a zájem, v čem vidí své životní poslání.

Ved'te své dorůstající syny a dcery tak, aby se zajímali nejen o své osobní problémy a o své nejbližší okolí, ale také o problémy v širším okruhu národa a lidského společenství v celém světě. V tom smyslu ať má vaše výchova dosah nejen osobní, ale též společenský. Povedete-li je k tomu důsledně, užasnete, jak právě mladí se dovedou nezištně a obětavě angažovat. Tak můžete usměrňovat přebytek jejich životní energie a snáze je uchráníte před leckterým úskalím. Je dobré znamení, že právě dnešní mladí lidé mají ve svém zdravém jádru pro toto zaměření pochopení. Ruka otce a matky má být vždy teplá, ale zároveň vždy pevná, aby mohli své děti výchovně skutečně vést. Pokud jsou děti docela malé, je nutno je nějaký čas doslova vést za ručičku, avšak postupně, a pokud možno brzy, je nutno je vždy víc a více podněcovat k větší osobní samostatnosti. Jen tak mohou být dobře připravené na životní zápasy. Denně dáváte svým dětem potřebnou výživu, aby byly zdravé, denně dohlížíte na jejich školní úkoly.

Starejte se stejně i o to, aby měly dostačující potravu duchovní. Ved'te je k pravidelné modlitbě ráno i večer, dejte si práci, abyste s těmi malými večer zopakovali den, jaký byl před Bohem. Zúčastňujte se se svými dětmi v neděli pravidelně mešní oběti, jděte si s nimi pro posilu, kterou nám dává Chléb života, svaté přijímání. Při různých vhodných příležitostech denního života obraťte se k svým dětem několika slovy tak, aby rostly v poznání Boha a v lásce k němu. Nezůstávejte však jen při tom, že dětem mluvíte o Bohu, ať slovem nebo osobním příkladem, ale mluvíte i s Bohem o svých dětech, modlete se za ně! Jen tak můžete dát svým dětem hluboký a pevný základ do celého jejich dalšího života. Problémy jsou všude. Je mnoho otázek i v dnešní výchově. Někdy nevíte, co dělat, abyste je šťastně řešili. Bůh dává potřebnou moudrost, kterou nenajdete v žádných knihách. To je pro vás první a nenahraditelný pramen. A

pramen druhý: musíte čerpat dobré informace, jak to prakticky řešit. Máte možnost kdykoli a s čímkoli se obrátit na kněze. Naše poslání je v tom, abychom vám sloužili. A budeme šťastni, když vám můžeme být užiteční. Všichni jsme si totiž dobře vědomi toho, že v rodině dneška je náš národ a Církev zítřka.

MANŽELSTVÍ S NEVĚŘÍCÍM PARTNEREM

K Pánu Ježíši přivedli hluchoněmého z Dekapole a prosili ho, aby jej uzdravil. Území Dekapole bylo území pohanské. Byla to tedy prosba za uzdravení pohana. Mnohá dívka, o kterou se uchází chlapec nevěřící, pohan, se za něj provdá v důvěře, že ona také přivede svého pohana k Pánu Ježíši, k víře. Do kanceláře nastoupila ještě za socialismu mladá dívka s křížkem na krku. Vedoucí ukazuje prstem na křížek: „Tohle musí zmizet!“ Ale dívka se směje: „Vy jste soudruh, že!“ „Samozřejmě!“ „Tak víte co, když jste soudruh, noste na krku rudou hvězdu. Já jsem křesťanka, tak budu nosit křížek a bude to.“ Přešel čas, přišel sedmnáctý listopad a ta dívka přijde na faru: „Otče, má mě rád jeden pohan a já ho mám ráda také. Co na to říkáte?“ „Copak o to, říci ti k tomu mohu ledacos, ale je otázka, zda budeš dbát na to, co ti řeknu. Především si uvědom, že jsou různé druhy pohanů, Někteří jsou ateisté zuřiví. Vše, co souvisí s vírou v Boha, je jim pro smích. Na jakýkoli projev víry reagují podrážděně: Ty tvoje pohádky, o tom se nebavím! U jiných se ukáže, že nejsou ani nevěřící, ani věřící. Oni nejsou nic. Prostě jsou líní o takových věcech přemýšlet. Věř lidským tlachům místo v Boží moudrost. Plni nemyslíci samolibé sebejistoty shlíží na tebe jako na naivního věřícího hlupáčka, i když ti to tak výslovně neřeknou.

Třetí typ dnešních pohanů je nadějnější. Nic nevědí o Bohu, protože je rodiče k ničemu nevedli. Ale už pochopili, že křesťanský život je něco krásného. Mají úctu k věřícím, opravdově se o náboženství zajímají. Uznávají křesťanské hodnoty Pravdy, Dobra a Krásy. Váží si tvé víry, i když ji neumějí sdílet. Vy jste se ještě nevzali, to je tvá výhoda. Máš ještě čas uvážit, kterému z těch tří typů se podobá tvůj nápadník. Máš ještě čas uvážit, v jaké harmonii bude umět žít s tebou a s celým životem ten, který nepochopil Dárce toho života, Stvořitele. Jak zvládne svůj život ten, kdo nezvládl poznat sám základ všeho bytí. Máš ještě čas si uvědomit, oč nesnadnější bude život s člověkem, který nezná Boží odpuštění. Bude proto umět sám odpouštět? Který nezná sílu důvěry v Boží pomoc. Nebude proto o to víc ohrožen nejistotou a nervozitou? Ten nevěřící chlapec tě má teď rád, a proto poslouchá s úsměvem, když se mu pokoušíš něco říkat o Pánu Bohu. Ale bere tě vážně? Manželství, to je splynutí nejen těl, ale i duší v jednoho dokonalého člověka, v jednu bytost. „Tito dva budou jedním tělem,“ říká Pán Ježíš. Bude to u vás dvou možné? Hodná věřící dívka kdysi chodila na náboženství. Po škole se ztratila z kostela. Za čas se objevila s tím, že z lásky k hezkému chlapci opustila Boha, ale za pár let opustil ten chlapec ji." Takové

radu a varování může říci kněz tomu, kdo za ním přijde zavčas. Hned když si začne známost s nevěřícím partnerem. Co může říci kněz tomu, kdo už v takovém smíšeném manželství žije?

Z dopisu: „Manžel je nevěřící, byl tak vychován. Neměli jsme svatbu v kostele, na to nepřistoupil. Jinak je hodný na mne i na děti, dovolil děti dát pokřtít. Ale mne trápí čím dál víc, že nemohu ke svátostem, že žiji jako vyvrženec. Takových jako já je mnoho. Bůh je přece milosrdný. Nemůže být milosrdná i Církev?“ Odpověď zní, že Církev milosrdná být nejen může, ona milosrdná také je. Jestliže ti dva žijí v manželství jinak spořádaně, pak se může sňatek pro věřícího církevně zplatnit i bez účasti nevěřícího partnera, jestliže tomu nebrání závažné překážky. Poradte takovým, ať se obrátí na kněze, ten jim jistě rád pomůže. Ale i po církevním zplatnění manželství, věřícím zůstává na celý život dál úkol, jak žít dobře v manželství s nevěřícím partnerem. Není na to žádný jednoduchý recept. Je to svět stálých kompromisů, velké tolerantnosti, velkého úsilí o stálou vzájemnou lásku, která musí vždy znovu přemostit rozdílnost cest a názorů. Takové smíšené manželství, to je dvojkolejná dráha, s tím musíš po celý život počítat.

Máš být nevěřícímu partnerovi apoštolkou víry, misionářkou. Jak to dělat, aby z debat o víře nevznikaly hádky, rozladěné napětí? Nejlepší způsob, jak kázat evangelium, je žít podle evangelia. O tenhle způsob apoštolátu se jedná mezi manžely. Jenom na tvé dobrotě může nevěřící manžel poznat, jak dobré je křesťanské náboženství. A ještě jednu radu: Když jdeš do kostela, když se doma modlíš, přibírej svého nevěřícího partnera do své modlitby: „Bože, přijmi jako jeho modlitbu, jako jeho projev víry to, že je na nás hodný, že má rád mne a děti.“ Nenuť ho do rozhovorů o víře. Když sám o tom začne, pověz klidně a přátelsky, proč a jak věříš. Když to nepřijme, své vývody neopakuj, dál už mlč. Vzdělávej se proto stále ve víře, čti náboženské knihy, abys mohla v takové chvíli odpovědět správně. Poslouchej kázání i za něj a pro něj. Smíšené manželství je velká zátěž na oba partnery, ale i šance pro oba. Hluboce věřících mládenců a děvčat moc po světě neběhá a tak se manželství věřícího s nevěřícím uzavírala už v prvotní Církvi a budou se uzavírat vždy. A vždy znovu musí křesťan usilovat po celý život o šťastné manželství na světě a o spásu všech svých na věčnosti. Přeji vám všem, kdo v takovém smíšeném manželství žijete, aby se vám obojí dařilo a zdařilo.

NEBUDEŠ KRÁST !

Jako všechna přikázání druhé desky Desatera, je i sedmé Nepokradeš uplatněním hlavního přikázání o lásce k bližnímu. Jako děti jsme si v křestní katechezi před prvním svatým přijímáním vštěpovali, že proti sedmému přikázání hřeší, kdo krade nebo loupí, kdo někoho ošidí, kdo něco najde a nechá si to, kdo něco cizího poškodí. Jak to platí pro dospělé? V řeči dnešních lidí jako by to platilo jinak: „Z cizího krev neteče.“ „Kdo nekrade, okrádá rodinu.“

„Šikovný se živí kradením, chytrý obchodováním a hlupák prací.“ A tak jsme to pro samou chytrost a šikovnost dopracovali tak daleko, že musíme pořád hlídat kufr, když někam jedeme. Že se bojíme nechat stát na ulici auto. Že vymýšlíme stále bezpečnostnější zámky u dveří a pevnější mříže na okna. Bůh vede člověka k jiné chytrosti: Neber, co ti nepatří. Nenič, cos sám nevytvořil. Chraň majetek bližního stejně pečlivě, jako chráníš svůj. Sedmé přikázání hájí právní jistotu člověka proti svévoli silnějšího a to je věc nemalá. Ježíšův Nový zákon to přikázání ještě rozšiřuje. Nezůstává u pouhého nekradení, ale míří k darování v lásce, jak to chápe svatý Pavel: „Pracuj, abys měl z čeho udělit nuznému.“ (Ef 4,28)

Lid Starého zákona absolutní vlastnické právo neznal: Všechny věci patří Bohu, člověku jsou jen propůjčeny. Pán Ježíš mluví ve stejném smyslu v podobenství o hřivnách. Ve svých řečech znova a znovu varuje před otročením majetku: „Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazí mol a rez.“ „Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům, Bohu i mamonu.“ „Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a vše ostatní vám bude přidáno.“ Nesprávný vztah k majetku vede buď k přeceňování a hromadění, nebo k podceňování a plýtvání. Postoj Bible je v rovnováze uprostřed: „Bože, neprosím tě ani o chudobu ani o bohatství. Prosím tě o to, co k životu potřebuji,“ čteme v knize Přísloví. Zda se z člověka stane poctivec nebo zloděj, to se rozhoduje už v raném dětství. Když se doma děcku trpí drobné krádeže, když je větší klučina pochválen za to, že donesl domů něco, co šikovně otočil v samoobsluze nebo v dílně, když stále slyší, že i ti nahoře se obohacují na úkor jiných, co jiného z něho může vyrůst, než zloděj. A jánošíkovské legendy, že je vlastně hrdina, kdo bohatým bere a chudým rozdává, přivedly do kriminálu už mnohé mladistvé, kteří také došli k názoru, že mají právo si vzít, co jim, chudým, ti majetní po dobrém sami nedávají.

Základem poctivosti je správný postoj k majetku. Není to tak, že něco mít, vlastnit, je už samo o sobě špatné. Zlý je majetek nespravedlivý, nakradený, našizený na druhých. Člověk potřebuje něco mít. Teprve když má víc než potřebuje k udržení holé existence, teprve potom si může s potěšením zařizovat byt, pořídit slušný oblek, jít do společnosti, zkrátka žít kulturně jako člověk. Ježíšovo běda boháčům se někdy vykládá tak, že Pán Ježíš zavrhl všechny lidi, co mají majetek. Tak to není. Pán se s majetnými lidmi stýkal a přátelil. Bohatý muž mu směl připravit hrob. Jeho přáteli byli nejen chudí, ale i bohatí, kteří si tím bohatstvím činili přátele v nebi. Ježíšovo běda patřilo boháčům utlačovatelům a vykořisťovatelům, jejichž srdce zatvrdlo a oko osleplo pro nouzi bližního. Ovšem je nepochybné, že sympatie našeho Pána patřily především těm chudým, malým, zneužívaným a vykořisťovaným.

Náš Pán nežádá od každého, aby rozdál vše, co má, a zůstal chudý jako svatý František z Assisi. To je cesta dobrovolníků. Náš Pán žádá od každého bez výjimky chudobu duchovní, vědomí, že jsme jen správci a ne vlastníky toho, co máme. Že budeme skládat účty z toho, jak jsme majetku užívali. Že štěstí není v

hromadění a braní, ale v srdci otevřeném pro nouzi bližního. Že štěstí není v utrácení a rozhazování, ale v dobrém hospodaření. Tohle kázání o správném zacházení s majetkem bližního i s majetkem vlastním je jistě potřebné, ale nebude vám k ničemu, jestliže je zde jen tak vyslechnete a nic dál, jestliže se podle něho nezačnete řídit, a podle něho smýšlet. Modleme se o to, třeba tak, jak to činíval jeden moudrý kněz: „Milý Bože, učiň svět lepším a začni s tím u mne. Abych pochopil, že není chytré pachtit se za nečestným obohacováním, za okrádáním bližního nebo státu. Že to pro zloděje a podvodníka dopadne vždy stejně: co získá na majetku, ztratí na klidné mysli a sebeúctě. Že ty chceš, abychom si žili spokojeně a bezpečně. Že větší radost je dávat, než brát.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Volejme společně k našemu Pánu, Ježíši Kristu, který přišel mezi nás, aby i nás uzdravil. Pane, prosíme tě:

Probouzej nová kněžská povolání a dej, ať v našich rodinách jsou dobré podmínky pro jejich vznik a růst.

Za našeho papeže, aby nemlčel, kde je třeba říkat světu pravdu, byť i nepříjemnou.

Abychom v sobě uměli umlčet slova jízlivá, pomlouvačná a hádavá.

Abychom snadno nalézali slova chvály, poděkování a správné orientace.

Abychom při společné bohoslužbě nebyli jako němí, když ostatní chválí Boha společnou písní, hlasitou modlitbou, abychom se rádi svým hlasem připojili k ostatním.

Aby naše dospívající mládež se snažila už vychovávat sebe.

Aby naše děti a školáci se ochotně dali vychovávat a cvičili se v radostné činnosti a sebevládě.

Pane Ježíši, ty nám posíláš v hojnosti svého svatého Ducha. Kéž se mu umíme otevřít a dát se jím vést za tebou, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Že Bůh není takový, jak si ho my, lidé, představujeme, že Bůh je větší, než lidské představy dosáhnou, to pochopili už starozákonní lidé. I dnes platí každá věta čtení z knihy Moudrosti, jejíž jádro vzniklo už asi před třemi tisíci roky.

Nebo:

Následující verše tvoří závěr hluboké teologické modlitby o moudrost. Vypovídá se zde, že člověk bez Boží pomoci nedokáže pochopit Boží záměry, proto musí prosit o dar moudrosti.

1. ČTENÍ Mdr 9,13-18 *Kdo může poznat Boží úmysly?*

Čtení z knihy Moudrosti.

Kdo z lidí může poznat Boží úmysly,
kdo pochopí, co chce Pán?
Myšlenky smrtelníků jsou totiž nejisté
a naše záměry vratké.
Vždyť porušitelné tělo duši zatěžuje
a pozemský příbytek utlačuje mysl plnou starostí.
S námahou luštíme smysl pozemských věcí,
nesnadno nalézáme to, co je nejvšednější.
Kdo může vyzkoumat to, co je v nebi?
Kdo poznal tvou vůli, když jsi mu nedal moudrost
a z výšin neposlal svého svatého ducha?
A tak se upravilo chování těch, kdo jsou na zemi,
lidé se naučili, co je ti milé,
a moudrostí se zachránili.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 90,3-4.5-6.12-13.14+17 Odp.: 1

Odp.: Pane, tys nám býval útočištěm - od pokolení do pokolení!

Rozkazem vracíš, Bože, člověka v prach - a pravíš: "Vraťte se, smrtelníci!"
- Neboť tisíc let je v tvých očích - jako včerejší den, který minul, - a jako noční hlídka.

Odp.

Uchvacuješ je, jsou jako ranní sen, - podobají se pučící trávě: - Zrána kvete a bují, - večer je skosena a vadne.

Odp.

Nauč nás počítat naše dny, - ať dojdeme k moudrosti srdce. - Obrat' se, Hospodine, jak dlouho ještě budeš čekat? - Slituj se nad svými služebníky!

Odp.

Nasyť nás brzy svou slitovností, - ať jásáme a radujeme se po celý život! -
Ať je nad námi dobrotivost Pána, našeho Boha, - dej zdar práci našich rukou, -
dej zdar práci našich rukou!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Teď si budeme číst z listu Filemonovi. Mezi novozákonními listy je výjimečný tím, že je to jediný opravdu soukromý dopis svatého apoštola Pavla, který se nám zachoval. Ostatní velké Pavlovy listy jsou věroučná pojednání, která se obracejí na celé obce, na všechny křesťany. Zde máme kratičký soukromý dopis. Jeho adresát, Filemon, byl maloasijský Řek, kterého před časem Pavel sám obrátil na víru. Teď, když svatý Pavel je ve vězení v Římě, setkává se tu s Onezimem, Filemonovým otrokem, který od Filemona uprchl. Pavel Onezima pokřtil a posílá ho zpět k Filemonovi s tímto průvodním dopisem v hluboké víře, že ho přijme, ne už jako svého otroka, ale jako svého bratra. Jen skálopevná víra mohla způsobit takovou změnu společenských názorů. Dokáže i naše víra změnit nynější společenské předsudky?

Nebo:

Snad nejosobnější text od svatého apoštola Pavla: Nepromlouvá apoštol, ale člověk s hlubokými a citlivými projevy. Pavel pokřtil uprchlého otroka Onezima a nyní prosí o jeho přijetí a odpuštění Filemona, jeho dosavadního majitele.

2. ČTENÍ Flm 9b-10.12-17 *Přijmi ho nazpátek, ne už jako otroka, ale jako drahého bratra.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filemonovi.

Mluví to Pavel, stařec, a nyní vězeň pro Krista Ježíše. Prosím tě za svého syna, kterému jsem dal život tady v žaláři, Onezima. Posílám ti ho nazpátek, přijmi ho, jako by to bylo moje vlastní srdce. Nejrady bych si ho nechal u sebe, aby mi sloužil místo tebe tady ve vězení, které snáším pro hlásání evangelia. Ale nechtěl jsem nic udělat bez tvého souhlasu, aby tvůj dobrý skutek nevypadal jako vynucený, nýbrž byl dobrovolný.

Vždyť snad proto ti byl vzat na čas, abys ho dostal nazpátek navždycky, ne už jako otroka, ale jako něco více než otroka: jako drahého bratra. Když i mně je tolik milý, jak teprve tobě, jako člověk i jako křesťan. Jsi-li tedy přesvědčen, že já a ty patříme k sobě, přijmi ho, jako bych to byl já sám.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Žl 119,135

Aleluja. Jasnou tvář ukaž svému služebníku -
a nauč mě svým příkazům! Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

V evangeliu nám Pán Ježíš říká, že víra není jen pouhým uznáním Boží existence, ale i přijetím Božích přikázání do našeho každodenního života.

Nemusíme halasně vytrubovat, že věříme, ale musíme se chovat jako lidé laskaví, jako lidé pokojní, jako lidé věřící.

Nebo:

Pán Ježíš směřuje do Jeruzaléma, kde ho čeká utrpení a smrt. Na pozadí tohoto Ježíšova údělu je třeba chápat i jeho výzvu k sebezapření a přijetí kříže: pokud chce učedník následovat Krista až do Jeruzaléma, má se připravit k přijetí stejného údělu. Dvě následující podobnosti nechtějí povzbudit k rozvážnému přemýšlení, zda máme na to, abychom následovali Krista, taková myšlenka se vůbec nevyskytuje v Novém zákoně! Spojnici musíme hledat jinde: tou je připravenost k dokončení úkolu, který nám byl dán.

EVANGELIUM Lk 14,25-33 *Kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže být mým učedníkem.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíše cestou doprovázely velké zástupy. Obrátil se k nim a řekl: „Když někdo přichází ke mně a neklade svého otce, svou matku, ženu, děti, bratry a sestry - ano i sám sebe - až na druhé místo, nemůže být mým učedníkem.

Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem.

Když někdo z vás chce stavět věž, nesedne si napřed a nespočítá náklady, jestli má dost na dokončení stavby? Kdyby totiž položil základy a nestačil ji dokončit, vysmáli by se mu všichni, kdo by to viděli, a říkali by: ‚Tenhle člověk se pustil do stavby, ale nemohl ji dokončit.‘

Nebo když má některý král vytáhnout proti jinému králi, aby s ním vedl válku, nesedne si napřed a neuvažuje, jestli se může s deseti tisíci vojáků utkat s tím, kdo proti němu táhne s dvaceti tisíci? Jestliže na to nestačí, vyšle posly, dokud je ten druhý král ještě daleko, a žádá o podmínky míru.

Tak ani žádný z vás, kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže být mým učedníkem.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JAK NÁSLEDOVAT JEŽÍŠE

Dnešní evangelium bývalo postrachem kazatelů a katechetů. Ve starších překladech totiž znělo: „Jde-li kdo za mnou a nemá v nenávisti svého otce a svou matku i manželku i dítky, své bratry i sestry, ano i sebe samého, nemůže být mým učedníkem.“ Že máme nenávidět otce, matku, bratra či sestru? A Pán Ježíš, že to tak říká? Jak tomu rozumět? Každý posluchač sice znal ze svého mládí a vy, děti, to znáte také, že někdy vám jde tatínek nebo bráška tak na nervy, že si v duchu řeknete: „Já tě nenávidím,“ když vám poroučejí něco, co se vám nelíbí. Ale to Pán Ježíš na mysli neměl, vždyť vy sami víte, že je to jen

takový ošklivý chvilkový pocit a honem se toho zbavíte. V ekumenickém překladu dnešního evangelia je toto místo už přeloženo lépe a mírněji: „Když někdo přichází ke mně a neklade svého otce a matku, bratry a sestry, ano i sebe sama až na druhé místo, nemůže být mým učedníkem.“

Ale i zde: klást rodiče, své bližní až na druhé místo, nezavání to naváděním, abychom se o rodiče nestarali? Takovým lidem se přece říká asociálové! Jak to vlastně Pán Ježíš myslel? Abychom dobře porozuměli kterémukoli výroku Písma svatého, musíme jej brát v souvislosti celého textu, v souvislosti okolností, za jakých to Pán řekl. Za jakých okolností Pán Ježíš mluvil to, co čteme v dnešním evangeliu? Pán jde naposledy do Jeruzaléma slavit své poslední velikonoce. On to ví, že ho tam chtějí zabít. Je to pro něj přetěžká cesta. Tolik mu doma v Galileji bránili jeho přátelé: Nechoď tam! Tolik ho přemlouvali jeho učedníci: Nechoď tam! On sám cítí v sobě každým krokem narůstající pokušení: Nechoď tam, obrať se zpět do Galileje, tam budeš v bezpečí mezi svými. Zachraň si život!

Ale Ježíš jde. Každým krokem se blíží svému kříži, své smrti a kolem něj se stále zvětšuje zástup lidí, kteří se k němu přidávají. Ti jdou zlehka, vesele, jako na výlet. Jdou za ním, vždyť Ježíše v Jeruzalémě vyhlásí králem Izraele, a ti, co budou s ním, ti přece dostanou dobrá místa, důstojnosti ve státní správě, a dobře placené. A tak se předbíhají, tlačí se k němu, hrnou se za ním. V této situaci se Ježíš zastavuje a říká jim, co jsme si četli v evangeliu: že být jeho učedníkem něco stojí. Že jeho učedník musí někdy i rodinu opustit, i svůj život nasadit: „Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem.“ A Ježíš jde, aby ten kříž nesl, aby jím jako klíčem otevřel Boží království, to na čem v lidském životě nejvíc záleží.

Boží království! Přinášet pro ně oběti, vzdávat se kvůli němu pohodlí, kvůli čemusi, co snad přijde až po smrti, není to utopie? Kdepak. Boží království není zasmrtná utopie, to vyrůstá už zde, v našem životě od té doby, co je Ježíš na kříži otevřel. Boží království vzniká všude tam, kde lidé přestanou hrabat jen a jen pro svou rodinu, sami pro sebe, kde na první místo dávají dobro celku. Boží království vzniká už zde, tady, všude tam, kde se Ježíšovo evangelium bere vážně a kde se lidé podle něj pokoušejí žít. Pravda, v úplnosti zde na světě nikdo Boží království nevybuduje. Ještě tu není úplně, ale už tu vzniká, rodí se v miliónech srdcí. A to je napětí lidského života - toto už ano a ještě ne.

Jsou lidé, kteří tohle vyslechnou a řeknou si: tak toto budování Božího království pro druhé mi může být klidně ukradeno. Já se starám, aby si dobře žila má rodina, abych si žil dobře já, a ostatní ať se o sebe starají sami. Kdo takhle smýšlí, ten se obelhává. Ve světě, kde každý myslí jen na sebe a kašle na druhé, tam se nemůže vést dobře nikomu. Dobře může být každému jen tam, kde každý klade na první místo zájmy celku. Ne že bychom se neměli starat o svou rodinu, o svůj pěkný život, o své osobní zájmy. Ale to patří až na druhé místo. Nikdo nemá stavět své štěstí na tom, že škodí druhým. Bratři a sestry, naznačili jsme si smysl Ježíšových slov, jak být jeho následovníkem, učedníkem,

křesťanem. Principy Božího království nám musí být důležitější, než sebe žádoucnější osobní věci, pak jsme dobrými následovníky Pána Ježíše.

KÁZÁNÍ PRO KAZATELE

Radikální Ježíšova slova o bezvýhradném následování byla řečena Ježíšovým apoštolům, učedníkům, tj. těm, kteří budou hlásat jeho učení z povolání. Měli bychom na nich měřit svou vyznavačskou opravdovost i dnes především my, kněží a biskupové, klérus. Zda hlásáme celé Boží slovo, nebo se bázlívě ohlížíme, co říci a co neříci, aby nám to nepoškodilo naše pohodlí, naši zajištěnou existenci, naši dobrou pověst na té nebo oné straně. Proto se nemáme vázat na rodinu a majetek. Boží království mají hlásat jen lidé tak silní, aby se uměli vzdát všeho vedlejšího v cestě za Božím královstvím. Podobně se vzdává vedlejších věcí student, aby mohl soustředěně studovat, jako zábav, známostí s dívkami atd. Podobně se vzdává sportovec nikotinu a alkoholu, aby neoslabil svou výkonnost. Dobrá, řekneš, dnes je tedy kázání pro kazatele, ti ať se jen drží svobodní od vazeb majetku a sobectví. Mně se to dnes netýká.

Jenže ono se to týká také každého z nás. Jsme tu voláni k důslednosti na cestě, po které jsme se vydali, k dodržení slova, které jsme dali. Dvojím podobenstvím o stavebníkovi domu a králi, který chce porazit souseda, se nám říká, že člověk křesťan má také napřed zkoumat, zda je ochoten a schopen jít životem cestou křesťanů, to jest dostát v daném slovu, vytrvat v tom, k čemu jsem se rozhodl: Je tu tvé ano při sňatku: Zda jsi dobře rozvážil, zda tuto budovu manželského života dovedeš do konce, nebo zda z toho bude věčná válka. Zda jsi sebe napřed zkoušel, zda jsi schopen vytrvat a vydržet. Je tu mnoho situací v našem každodenním životě: Tomu slíbíš to, jinému ono. Je na tvé slovo spolehnutí? Řekneš: přijdu v šest. Opravdu přijdeš? Nebo umíš naslibovat aniž uvážíš, zda chceš a můžeš splnit?

Nebo jsi nezodpovědný mluvka? Je tu nakonec tvé křesťanství, tvé ano ke Kristu: Je to opravdu věrné rozhodnutí? Víš, proč jsi křesťan, proč chceš žít jako křesťan? Je tvůj život každodenním a stálým svědectvím, že jsi křesťan? Nemám na mysli nějaké skutky stavěné na odiv, sebe předvádění. Mám na mysli prosté lidské situace každodenního života, spolehlivost, laskavost a snášlivost. Prosme o světlo Božího Ducha, abychom rozeznali možnosti, rozhodli se a pak se drželi.

VĚST DĚTI K BOHU

Když si chceš postavit chalupu, musíš si dobře spočítat, co všechno na to budeš potřebovat. Když si chceš dobře vychovat děti, musíš si také hned z kraje dobře promyslet, co vše k tomu patří. Dnes budeme myslet víc na děti než na chalupu. Byly doby, kdy rodiče nechávali výuku i výchovu svých dětí na škole i na knězi. Bylo to pro ně pohodlné, ale málo účinné. Většina dnešních dospělých,

kteří nevěří v Boha a nám naši víru zazlívají, většina těchto lidí chodila ve škole osm i víc let do vyučování náboženství, ale užitek jim to valný nepřineslo. Každý katecheta, každý kaplan tohle věděl, že jen tam, kde i rodiče doma vedli děti k víře, jen tam, kde děti viděly na rodičích dobrý příklad víry, jen tam vyrostli věřící křesťané.

V dnešních školách se náboženství většinou už nevyučuje. Máme před sebou úkol vychovat děti křesťansky sami. Jenže máme pocit, že to neumíme, a že na to nebudeme mít čas. A tak si vymýšlíme výmluvy. Takové rodiče, kteří nevědí, jak na to, poznáš podle toho, jak se pokoušejí z tohoto úkolu vyzout. Říkají: „A je to vůbec nutné doma děti nábožensky vychovávat? Není lepší nechat je, až budou velké, aby se rozhodly samy, zda chtějí věřit nebo ne?“ Na první pohled to vypadá rozumně a logicky: děti se při dospívání opravdu samy rozhodují pro víru nebo nevěru. Jenže, když se někdo v dětství o Bohu nic nedoví, nemůže se pro víru v Boha rozhodnout, protože o něm nic neví. Sebelepší pole ti nedá úrodu, když na ně nic nezaseješ! Musíš zaset, musíš dítě vhodným způsobem a v patřičné době seznámit s vírou a teprve pak můžeš doufat, že se pro ni rozhodne.

Při kněžském shromáždění řekl jeden kněz: „Moji profesori na vysoké škole mi při studiu teologie dali hodně, ale víc mi pro celý život dal příklad mých věřících rodičů.“ Já vím, každý otec, každá maminka, všichni rodiče chtějí dát dětem do života to nejlepší. Rádi by jim chtěli předat všechny své životní zkušenosti, své vědění a umění. Ale je tu stále stejná potíž: „Já to nedokážu. A kdybych to i uměl, já na to nemám čas!“ Chtěl bych vám dokázat, že obojí je jen omyl, že obojí je předsudek. Vést děti k Bohu dokáže každý, když jen trochu ví, jak na to. A proto bych vám chtěl postupně pár zásad povědět. Kdo ví, jak na to, ten má také vždy na to čas. Protože vést děti doma k Bohu, to není vyučovat je doma náboženství, dělat z domova školu a ze sebe učitele.

Když jsi doma, děti tě pozorují a napodobují. To je první forma výchovy: příklad. A když jsi doma, také si s dětmi promluvíš, popovídáš. To je druhá forma výchovy: rozmluva. A to je v podstatě vše. Teď si možná některý tatínek oddechne a pomyslí si: “Toto vše platí na manželku, na babičku, ty jsou s dětmi, ty jim mohou dávat příklad, mohou s nimi hovořit.” Jenže povinnost vést děti k Bohu se rovným dílem vztahuje na otce i matku. Oba jsou ve svědomí vázáni vést své děti k Bohu. A ta povinnost je tak veliká, že tě z ní nikdo a nic, žádná situace, žádné poměry nemohou osvobodit. Dobře poslouvejte: od pátečního postu ti může dát dispens tvůj farář. Od jiných závazků tě může osvobodit biskup. Ale od povinnosti vést děti k Bohu tě nemůže osvobodit ani papež.

Máš-li hodnou babičku, která se dětem věnuje, buď rád. Máš-li hodnou manželku, která to s dětmi umí, buď rád, ale tvého podílu při vedení na výchově tě to nezbavuje. A ještě jednu takovou předběžnou otázku si dnes zodpovězme: Kdy se má začít s vedením dětí k Bohu, s vychováváním dětí? Snad to stačí, až mají rozum, až jdou do školy, až začnou dospívat? Kdepak. Hned odmala, hned od narození se musí začít. A tak vás dnes prosím: Uvědomte si, že vedení dětí k

Bohu je na rodičích, na rodinách, na vás. Uvědomte si to: Tak jako ten, kdo chce stavět dům, si musí rozvážit, co všechno bude potřebovat, tak i rodiče si musí rozvážit, jak co mají dělat, aby z dětí vychovali dobré lidi a jak je povedou. Já, kněz, vás v tom zastoupit nemohu, mohu vám být jen poradcem.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Poprosme teď společně za všechny rodiče našeho farního společenství. Vždyť víme, že to není lehké, v dnešních časech vést děti odmala k Bohu.

Ať si všichni rodiče uvědomí, že bez setí není sklizeň, bez vedení k Bohu není zbožných dětí.

Dej rodičům velikou trpělivost, aby měli stále na paměti, že vychovávat jde jen po dobrém. Po zlém, hubováním, nadáváním a bitím se vychovávají jen trucovití paličáci.

Všem manželům, kteří děti neodmítli, ale přijali je a snaží se je dobře vést, odplat' šťastným stářím a radostí z dobře vychovaných dětí.

Naším školákům dej hojnost Ducha svatého, aby jim šlo dobře i učení ve škole i výchova doma, a těm větším i jejich snaha o sebevýchovu.

Nám všem dej věrnost v daném slovu a spolehlivost, abychom dávali dobrý příklad.

V křesťanských rodinách vzbuzuj ochotu darovat Církvi nové kněze, řeholníky a řeholnice.

Pane Ježíši, my všichni jsme vlastně Onezimové, kteří utíkají z otroctví: z otroctví pudů, z otroctví lenosti, sobectví a lakoty. Dej, ať se staneme svobodným Božím lidem, a tuto vlastní svobodu ať umíme předat svým vlastním dětem v následování Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Jsme vyzváni klást na první místo Krista a následovat ho. On položil život za nás a za všechny; my se modleme za Církev i za celý svět a volejme:

Za moudrost svatého Ducha pro všechny křesťany, aby správně hodnotili životní situace a poznávali, co je milé Bohu.

Za mír celého světa, za zachování přírody a za pozemské blaho a věčnou spásu všech lidí.

Na začátku školního roku za všechny žáky a studenty, učitele a vychovatele.

Za dospívající mladé lidi, zvláště za ty z nich, kteří nemají žádné životní cíle.

Za lidi, kteří se trápí tím, že nemohou nalézt Boží vůli.

Za lidi, jejichž životní plány ztroskotaly.

Za lidi, kteří trpí posměchem ostatních.

Za vězně, zvláště za ty, kteří jsou zbaveni svobody pro svou víru a svědomí.

Za všechny, kdo jsou utištěni starostmi, nemocemi nebo jakýmkoli utrpením.

Ať jsou v naší církevní obci i v našich rodinách dobré mezilidské vztahy.

Za požehnání pro práci naší i všech lidí.

Za ty, kdo v našem společenství našli víru a byli pokřtěni.

Pane, náš Bože, prosíme tě, ať nad námi i nad celým světem vládne tvá dobrotivost. Tobě buď chvála nyní i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, původce pravé zbožnosti a pokoje, dej, ať společné slavení Kristovy oběti je projevem naší opravdové úcty k tobě a upevňuje naši vzájemnou lásku. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 7. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Kristova poslušnost nás smířila s Bohem

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť ty jsi tak miloval svět, žes k naší spáse poslal svého jediného Syna: stal se člověkem, žil náš život a podobal se nám ve všem, kromě hříchu, a co jsme neposlušností ztratili, on nám svou poslušností vrátil; a ty v nás miluješ, co jsi miloval v něm. Skrze něho tě, Bože, chválíme a s anděly a se všemi svatými radostně voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 42,2-3

Jako laň prahne po vodách bystřin, tak prahne má duše po tobě, Bože! Má duše žízni po Bohu, po živém Bohu.

Nebo: Jan 8,12

Já jsem světlo světa, praví Pán; kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, tys poslal svého milovaného Syna, aby tvým slovem a svátostným pokrmem sytil a živil tvůj lid; dej, ať nás přijímání těchto jeho darů přivádí k trvalé účasti na jeho životě. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Přítomnost Boha se uskutečňuje tam, kde je uskutečňováno naše bratrství a sesterství. Dosáhnout vzájemné svornosti nebývá snadné, zvláště, když je potřeba napomenutí. V něm totiž přichází ke slovu v nejvyšší míře pokora. Pokora, která dává prostor druhému, aby se mohl projevit. V tomto smyslu je nejpokornějším sám Bůh, který dává prostor každému z nás. Jde o pokoru napomínajícího, která opouští vlastní sobectví a nezájem a vydává se do prostoru citlivého rozhovoru, na území pravdy, a o pokoru napomínaného, který se neuzavírá, ba naopak naslouchá a bere si poučení a proměněný se vrací. Tento neviditelný dialog má zcela konkrétní a hmatatelné závěry: buď onu větší svornost, nebo naopak ještě hlubší zranění a rozdělení. Získání bratra a sestry, nebo jejich ztrátu.

K ZAMYŠLENÍ B

Boží poselství se v dnešních liturgických čteních soustřeďuje do jediného slova: naděje. Poušť našeho lidského bytí rozkvétá skrze láskyplné Boží jednání. Malomyslní dostávají zprávu o jistotě přicházející spásy, chudým se věnuje pozornost, protože Bůh si je vyvolil, hluchí a slepí jsou uzdraveni Ježíšovým slovem a gestem. Naděje člověka i stvoření se naplňuje! Jak je to s námi? Známe Boží jednání v nás? Přijali jsme zprávu o naší spáse? Víme o našem vyvolení? Je v nás osvobozující Boží slovo? Pokud ano, pak jsme i my tady a teď schopni říci: „Dobře všechno udělal a dělá!“

K ZAMYŠLENÍ C

Kolik různých rozhodnutí musíme denně a během celého našeho života udělat? Většinu z nich tvoří ta malá a docela obyčejná, která se zpravidla dají změnit nebo opravit. Méně děláme těch, která jsou vážná, mají vážné důsledky a jsou neodvolatelná. A pak je tady jedno velké rozhodnutí stojící nade všemi ostatními a jako základ všech: rozhodnutí pro Boží království. Je potřeba si klást otázku, zda tuto naši zásadní volbu máme před očima, zda víme, kde má svůj počátek a čím se neustále potvrzuje?